## The Meškučiai unenclosed settlement and burial site

In 2009 the excavation of the Meškučiai (Marijampolė) unenclosed settlement continued. The settlement was found during a 2006 field evaluation. Another 15 trenches (trenches 10–24 with a total area of 685.64 $m^2$) were excavated in 2009 to the W of the area excavated during 2007–2008. The ploughed layer of the trenches contained late $20^{th}$-century finds: pieces of red bricks, thrown ceramics, glass shards, and various iron artefacts. The cultural layer contained sherds of hand built ceramics, pieces of clay daub, cremated human bones, and flint artefacts. 2 fire sites, a load of stones, the remains of fireplaces, postholes (Fig. 1), charcoal stains, and stone cairns, a clay pot with small pieces of charcoal and cremated human bones, and other structures were also found during the investigation.

A 4.3 x 2.12 m pyre site with a layer up to 18 cm thick (Fig. 2) was found at the bottom of the ploughed layer in trench 22. It contained small pieces of charcoal, many cremated human bones, sherds of hand built ceramics, and several stones. It is thought that this object was used for cremating human remains.

On the basis of the discovered finds the Meškučiai unenclosed settlement has been preliminarily dated to the second half of the $1^{st}$ millennium BC. The cremated human bones found in the greater part of the settlement and beyond its boundaries are also ascribed to the same period. Clearly a cremation and collective burial site for human remains existed in this area.

Vilnius Morkūnas,
Bronius Dakanis

## Medvėgalio piliakalnio aplinka

Vadovaujantis UAB „Plentprojektas“ 2009 m. parengtu projektu „Kelio 4106 Kaltinėnai–Požerė nuo 7,9 iki 10,0 km rekonstrukcija“ dėl jo dangos keitimo į akmenų grindinį ISS ties Medvgalio (Šilalės r.) piliakalniu atliko žvalgomuosius Kaltinėnų–Požerės kelio ruožo tyrimus.

Tyrimų metu rekonstravimui suprojektuoto kelio ruožo per Medvėgalio archeologinio komplekso (arčiau Alkakalnio kalvos) ir saugomų pievų teritoriją įvairiose vietose ištirtas bendras 65 $m^2$ plotas, tiriant 1 $m^2$ dydžio ir daugiausia nuo 0,3 m iki 1,4 m gylio šurfais. Šurfai tirti abipus kelio Kaltinėnai–Požerė ir pagal galimybes laikantis vienodų atstumų tarp jų – vidutiniškai kas 9–12 m, maždaug 7 m į ŠR arba PV nuo kelio važiuojamosios dalies. Iki įžemio į ŠR nuo minėto kelio ištirtos 44 šurfų (šurfai 1–44), o į PV – 21 šurfo (šurfai 45–65) eilės.

Tyrimų metu kelio aplinkoje archeologinio kultūrinio sluoksnio neaptikta. Šalia rekonstruojamo kelio rasta tik 16 inventorintų pavienių archeologinių dirbinių fragmentų. Dar 8 archeologiniai radiniai aptikti toliau nuo kelio, į PV nuo Kaltinėnų–Požerės kelio ir į ŠV nuo Alkakalnio, žvalgant bevardės kalvos žemesnę tasą Š kryptimi, sodybos daržo arime. Radiniai sietini su netoli, tik maždaug 150 m į ŠV nuo kelio esančio Medvėgalio piliakalnio papėdės gyvenviete – papiliu bei tiek pat ir ta pačia kryptimi nuo kelio – dvarelio vieta. Su piliakalnio gyvenviete siejamos lipdytų puodų lygiu paviršiumi šukės (aptiktos

šurfuose 43 ir 56), akmenys gludintais paviršiais – trintuvų fragmentai (šurfuose 4, 6 ir 43), o su dvarviete ar kaimaviete – skalūno galąstuvas iš šurfo 36, žiestų puodų pakraštėliai (šurfų 20–23, 46 ir 56). Į tyrimų vietą šalia Kaltinėnų–Požerės kelio dirbiniai, be abejo, pateko atsitiktinai – tręšiant laukus, ariant ar buvo pamesti. Jų kilmės vieta nėra pirminė, nenaudota gyvenant ilgą laiką – kultūrinis sluoksnis nesusiformavęs. Po maždaug 8–10 cm pievos velėna ir virš įžemio (molio, priemolio ar šlyno) yra pilkos ar juodos žemės sluoksnis, sumaišytas ariant, tiesiant minėtą kelią ar rengiant jo sankasą bei sustumiant netoli kelio iškastos kūdros šlyną ar durpžemį.

## In the vicinity of the Medvėgalis hillfort site

In 2009 the company, ISS conducted a field evaluation near the Medvgalis (Šilalė District) hillfort site on the 7.9–10.0 km segment of the Kaltinėnai – Požerė road. During the evaluation a total of 65 m$^2$ was excavated by digging 1 m$^2$ test pits at various sites in the territory of the road segment which is to be reconstructed and runs through the Medvėgalis archaeological complex (closer to Alkakalnis Hill) and protected fields. No cultural layer was discovered in them, only 24 isolated artefact fragments: sherds of hand built pottery with smooth surfaces, sherds of thrown pottery, fragments of handstones, and a slate whetstone.

Andra Simniškytė

# Senosios gyvenvietės Šventosios upės vidurupyje

Pagal tarpinstitucinį mokslinį projektą „Archeokraštovaizdis“ 2009 m. buvo vykdomi archeologiniai žvalgomieji tyrimai Anykščių rajone, prie Šventosios upės, į P nuo Kavarsko ir į Š nuo Vidiškių miestelio (Ukmergės r.). Žvalgomieji tyrimai koncentruoti šio ruožo centrinėje dalyje. Čia intensyviai iššvalgytas maždaug 8–10 km$^2$ plotas (1 pav.). Iki tol šiame regione buvo žinomi keli jau anksčiau tyrinėti priešistoriniai laidojimo paminklai. Tai vienas nuo kito maždaug 3 km atstumu nutolę Riklikų pilkapynas dešiniajame upės krante ir Jakšiškio bei Knitiškių pilkapynų masyvai kairiajame. Į minėtą mikroregioną patenka ir netyrinėtas Svirnų (Žiogų) piliakalnis bei Aukštųjų Svirnų dvarvietė.

2009 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų tikslas buvo pilkapynų gyvenviečių ir kitų archeologinių objektų paieška. Žvalgomųjų tyrimų metu iškasti 63 šurfai, kuriais ištirtas bendras 70 m$^2$ plotas. Iš 63 šurfų 10 buvo su radiniais, pagal kuriuos nustatyti 3 archeologiškai vertingi nežinomi objektai. Dar 3 šurfuose (šurfai 4, 19, 20) aptikti radiniai (žiesta keramika, tinkas) yra atsitiktiniai, susiję su XIX–XX a. žmogaus veikla. Tyrimų pradžioje buvusio Riklikų pilkapyno aplinkoje papildomai ieškant gyvenvietės pėdsakų, buvo išgręžti 43 gręžiniai, jais iššvalgant apie 3200 m$^2$ teritoriją (2 pav.).

***Riklikų neįtvirtinta gyvenvietė*** yra prie pat Riklikų pilkapyno, į Š–ŠV nuo jo, tarp pilkapyno ir į Šventąją įtekančio Pragų upelio. Jos pėdsakai kalamu grąžtu aptikti kas 10 m Gyvenvietėje iškasti 2 šurfai (šurfai 1–2), iš